

3. E inoi ana matou ki te mahia taua ture me ata whakauru ano he tikanga ki roto kia taea ai te whakatu etahi tangata Maori, e tika ana hei mangai mo te iwi Maori, ki roto ki tetahi Poari ina whakaturia he pera hei whakahaere i o matou whenua; a me hanga ano hoki e to koutou Whare honore he tikanga ki roto ki taua ture e riro ai ma ia takiwa ano e ata whakaae e mana ai taua ture ki to ratou takiwa, kia kore ai e pa he mate ki nga hapu e kore ana e pai ki te inoi o tenei pitihana.

I te mea he mea tika kia tere te oti o tetahi ture penei me tenei e inoitia atu nei i mua o te mutunga o tenei Paremete, na reira ka inoi atu o koutou kai-pitihana ki to koutou Whare honore kia paahitia he ture pera te ahua i naianei.

A ka inoi tonu atu o koutou kai-pitihana.

TAMAHAU MAHUPUKU me Etahi atu tokorua.

Pitihana No. 114.—Na WI PERE i tuku ki te Whare.

Ki te Honore Pika me nga Mema o te Whare Paremete: Tena koutou.

He pitihana inoi tenei na matou ki to koutou Runanga mo te Pire Poari me nga whakatikatika i mahia e te Komiti Maori i tu ki ki Papawai ite tau 1898.

Kia whakataua taua Pire Poari ki runga ki te Tai Rawhiti me te Tai Hauauru hei ture mo to matou takiwa.

A tena ta matou Komiti ka tukua atu ki kona hei hoa mahi tahi mo to koutou Komiti ki te whakatikatika i taua Pire Poari.

Heoi: Kia mana mai i a koutou te inoi a o koutou kai-pitihana.

ENOKA TE TAITEA me Etahi atu e 36.

Ko nga pitihana e whai ake nei he rite tonu te ahua o nga korero ki nga korero o No. 114 i runga nei, engari e tono ana kia pa te Pire Poari ki te Tai Rawhiti anake:—

No. 115. Tutanuku Tume me etahi atu 72.	No. 397. Hoera Katipo me etahi atu 69.
No. 116. Karaitiana Wirihana me etahi atu 84.	No. 411. Hone Paerata me etahi atu 158.
No. 168. H. T. Whatahoro.	No. 412. Eru te Whana me etahi atu 109.
No. 169. Tamahau Mahupuku me etahi atu 89.	No. 413. Wiremu Potae me etahi atu 106.
No. 170. Hautahi Aporo me etahi atu 110.	No. 414. Moana Tautau me etahi atu 56.
No. 321. Apirana Tukotahi me etahi atu 60.	No. 439. Heta Matua me etahi atu 10.
No. 322. Aperahama te Kume me etahi atu 73.	No. 440. Retireti Tapihana me etahi atu 111.
No. 390. Heta Hakiwai me etahi atu 127.	No. 455. Paku Maki me etahi atu 288.
No. 391. Wiremu Pikai me etahi atu 58.	No. 456. Hare Matenga me etahi atu 61.
No. 392. Tauha Nikora me etahi atu 11.	No. 467. Hori Puru me etahi atu 366.
No. 396. Ihaka Whanga me etahi atu 64.	

PARAIRE, 15 o HEPETEMA, 1899.

PITIHANA A TUPU TAINGAKAWA RAUA KO TE RAWHITI.

Ka patairia ko HENARE KAIHAU.

1. *Te Tiamana*: Henare Kaihau, nau i tuku tetahi o nga pitihana nei ki te Whare, a he mea atu tenei mehemea he kupu au mo tenei putake, e hiahia ana ranei koe ki te karanga i etahi kai-korero?

Henare Kaihau: Ae, he kupu ano aku.

2. *Te Tiamana*: E pai ana, me korero mai koe ki te Komiti i naianei?

Henare Kaihau: Ko tenei pitihana na nga iwi Maori o te Tai Hauauru. He pitihana tenei e whakaatu ana i nga whakaaro i oti i a ratou i mua atu o ta ratou tukunga mai i au ki konei ki te kokiri i te Pire i whakatakotoria nei ki te aroaro o te Whare i te tau 1897.

3. *Kapene Rahera*: Ka patai atu ahau ki a koe, ko e hea Maori o te Tai Hauauru tau e mea nei?

Henare Kaihau: Ko nga iwi ra me nga hapu o te Tai Hauauru o tenei Motu—ara, e mohiotia nei ko te Takiwa Pootitanga Mema Maori o te Tai Hauauru. E whakaatu poto ana tenei pitihana i nga whakaaro o nga tangata tekau mano i tuku mai ra i ta ratou pitihana hei whakahe i te Pire Poari i te tuunga o te Paremete i te tau kua hori ake nei. Na reira, i runga i nga mate me nga raruraru kua pa ki a ratou mai o mua a taea noatia tenei ra, kua tuturu to ratou whakaaro me tuku mai e ratou he pitihana ki te Whare he tono kia mahia he ture i tenei tuunga o te Paremete—ara, tetahi ture e paingia ana e te Whare. Na reira hoki i inoitia ai kia tino uiuia a kia tino whiriwhiria nga take e whakaaturia ake nei e te pitihana nei. E tono ana te pitihana kia whakaturia he Kaunihera Maori hei whakahaere, hei rihi, i o ratou whenua, i raro ano i etahi tikanga ma te Paremete e whakaae. Na, i te mea e ki ana nga iwi me nga hapu Maori kei te pa he mate ki a ratou i te Kooti Whenua Maori, na reira ka inoi ratou kia whakakorea atu te Kooti Whenua Maori. Na, mo te rarangi o te pitihana e tono nei kia whakahaerea e te Whare tetahi tikanga hei whakamutu i te hoko whenua Maori, kei te mohio pea te Komiti ki te nui o te mate e pa ana ki nga Maori i runga i nga tikanga hoko whenua e mana nei; a ko tetahi, ki to matou whakaaro, ki te tirohia te iti rawa o nga toenga whenua e mau nei i nga Maori, he mea tika rawa kia wehea e te Kawanatanga etahi whenua o te Karauna hei rahui a hei orange mo nga Maori kore whenua. Otira ki taku mahara kaore kau he take e whakamarama roa ai au i enei mea, kei roa noa iho te Komiti i au,